

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра _____ Кафедра соціальної роботи та реабілітації _____

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету (директор ННІ)
Савицька І.М.
“ _____ ” _____ 20 _____ р.

“СХВАЛЕНО”

на засіданні кафедри _____
протокол №3 від “26” березня 2025 р.
Завідувач кафедри Сопівник І.В. (ПБ)

”РОЗГЛЯНУТО ”

Гарант ОП _____

Осадченко І. І. (ПБ)

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

«Соціальна mediaція»

Галузь знань _____

Спеціальність 110 «Соціальна робота та консультування»

Освітня програма «Соціальна робота та консультування»

Факультет (ННІ) Гуманітарно-педагогічний

Розробники: доцент, кандидат педагогічних наук, доцент Прохорчук О.М.
(посада, науковий ступінь, вчене звання)

Опис навчальної дисципліни Соціальна медіація
(до 1000 друкованих знаків)

Навчальна дисципліна «Соціальна медіація» спрямована на формування у студентів теоретичних знань і практичних навичок з вирішення соціальних конфліктів шляхом медіації. Курс розкриває суть, принципи та етапи медіаційного процесу в контексті соціальних відносин, зокрема у сфері освіти, громади, публічної політики, сімейних і трудових відносин. Особлива увага приділяється ролі медіатора як нейтрального посередника, етичним стандартам, міжособистісній комунікації та технологіям ведення переговорів. Дисципліна передбачає аналіз реальних кейсів, опанування медіаційних стратегій, розвиток критичного мислення та навичок ненасильницького спілкування, що є необхідним для сучасного фахівця у сфері соціальних і гуманітарних наук.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Бакалавр	
Спеціальність	ІІО «Соціальна робота та консультування»	
Освітня програма	Соціальна робота та консультування	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Вибіркова	
Загальна кількість годин	180	
Кількість кредитів ECTS	6	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)		
Форма контролю	Залік	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	4	-
Семестр	7	-
Лекційні заняття	45 год.	-
Практичні, семінарські заняття	45 год.	-
Лабораторні заняття		-
Самостійна робота	90 год.	-
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	6 год.	-

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета є ознайомити студентів із теоретичними знаннями та практичними навички з медіації як методу альтернативного вирішення конфліктів у соціальній сфері, розвинути вміння ефективної комунікації, посередництва та миротворчості в міжособистісних, групових та інституційних взаємодіях.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у соціальній сфері або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів соціальної роботи і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

- Здатність прогнозувати перебіг різних соціальних процесів. (СК2);
- Здатність до аналізу соціально-психологічних явищ, процесів становлення, розвитку та соціалізації особистості, розвитку соціальної групи і громади. (СК 4);

- Здатність до виявлення, соціального інспектування і оцінки потреб вразливих категорій громадян, у тому числі які опинилися в складних життєвих обставинах. (СК 5);
- Здатність розробляти шляхи подолання соціальних проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення. (СК 10);
- Здатність до надання допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей. (СК 11);
- Здатність ініціювати соціальні зміни, спрямовані на піднесення соціального добробуту. (СК 12);
- Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад. (СК 15);
- Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів соціальної роботи. (СК 16);
- Здатність оцінювати результати та якість професійної діяльності у сфері соціальної роботи. (СК 19);

Програмні результати навчання (ПРН):

- Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв’язування професійних і встановлювати причинно-наслідкові зв’язки між соціальними подіями та явищами. (ПРН 1);
- Ідентифікувати, формулювати і розв’язувати завдання у сфері соціальної роботи, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід. (ПРН 3).
- Налагоджувати співпрацю з представниками різних професійних груп та громад; використовувати стратегії індивідуального та колективного представництва інтересів клієнтів. (ПРН 18);
- Виявляти етичні дилеми та суперечності у професійній діяльності та застосовувати засоби супервізії для їх розв’язання. (ПРН 20).

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							заочна форма					
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
Модуль 1. <i>Теоретико-методологічні основи соціальної медіації</i>													
Тема 1. Поняття, суть і завдання соціальної медіації			2	2		6							
Тема 2. Історія становлення медіації у світі та в Україні			2	2		6							
Тема 3. Нормативно-правове регулювання соціальної медіації			4	4		6							
Тема 4. Суб'єкти та об'єкти соціальної медіації			2	2		6							
Тема 5. Типи та форми			4	4		6							

соціальної медіації													
Тема 6. Психологічні аспекти соціальної медіації			2	2		6							
Тема 7. Комунікативна компетентність медіатора			2	2		6							
Тема 8. Конфлікт як основа звернення до соціальної медіації			4	4		6							
Разом за модулем 1			2 2	2 2		48							
Модуль 2. Практика і технології соціальної медіації													
Тема 9. Етапи проведення соціальної медіації			4	4		6							
Тема 10. Алгоритм дій соціального медіатора			2	2		6							
Тема 11. Методи і техніки ведення медіації			2	2		6							
Тема 12. Оцінювання ефективності медіації та супровід після її завершення			4	4		6							
Тема 13. Соціальна медіація у роботі з сім'ями та дітьми			2	2		6							
Тема 14. Медіація в освітньому середовищі: шкільна та університетська практика			3	3		6							
Тема 15. Медіація в громаді: робота з локальними конфліктами			4	4		6							
Разом за модулем ...			2 3	2 3		48							
Усього годин			4 5	4 5		90							
Курсовий проект (робота) з _____ (якщо є в навчальному плані)			-	-		-							
Усього годин			4 5	4 5		90							

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Поняття, суть і завдання соціальної медіації	
2	Історія становлення медіації у світі та в Україні	
3	Нормативно-правове регулювання соціальної медіації	
4	Суб'єкти та об'єкти соціальної медіації	
5	Типи та форми соціальної медіації	
6	Психологічні аспекти соціальної медіації	
7	Комунікативна компетентність медіатора	
8	Конфлікт як основа звернення до соціальної медіації	

9	Етапи проведення соціальної медіації	
10	Алгоритм дій соціального медіатора	
11	Методи і техніки ведення медіації	
12	Оцінювання ефективності медіації та супровід після її завершення	
13	Соціальна медіація у роботі з сім'ями та дітьми	
14	Медіація в освітньому середовищі: шкільна та університетська практика	
15	Медіація в громаді: робота з локальними конфліктами	

4. Теми лабораторних (практичних, семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Поняття, суть і завдання соціальної медіації	2
2	Історія становлення медіації у світі та в Україні	2
3	Нормативно-правове регулювання соціальної медіації	4
4	Суб'єкти та об'єкти соціальної медіації	2
5	Типи та форми соціальної медіації	4
6	Психологічні аспекти соціальної медіації	2
7	Комунікативна компетентність медіатора	2
8	Конфлікт як основа звернення до соціальної медіації	4
9	Етапи проведення соціальної медіації	4
10	Алгоритм дій соціального медіатора	2
11	Методи і техніки ведення медіації	2
12	Оцінювання ефективності медіації та супровід після її завершення	4
13	Соціальна медіація у роботі з сім'ями та дітьми	2
14	Медіація в освітньому середовищі: шкільна та університетська практика	2
15	Медіація в громаді: робота з локальними конфліктами	4

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Об'єкт, предмет, мета, завдання соціальної медіації	6
2	Генеza становлення медіації	6
3	Правова база соціальної медіації	6
4	Учасники медіативного процесу	6
5	Як саме відбувається медіація	6
6	Глибинні процеси медіації	6
7	Мистецтво переговорів	6
8	Конфліктологічні особливості взаємодії між людьми	6
9	Покрокові аспекти медіації	6
10	Основні етапи роботи медіатора	6
11	Технологія ведення соціальної медіації	6
12	Завершальний етап медіації	6
13	Специфіка роботи медіатора із сім'ями	6
14	Специфіка роботи медіатора у освітніх закладах	6
15	Специфіка роботи медіатора із громадами	6

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

(вибрати необхідне чи доповнити)

- усне або письмове опитування;
- співбесіда;
- тестування;
- пірінгове оцінювання, самооцінювання.

7. Методи навчання (вибрати необхідне чи доповнити):

- метод проблемного навчання;
- метод практико-орієнтованого навчання;
- кейс-метод;
- метод проєктного навчання;
- метод перевернутого класу, змішаного навчання;
- метод навчання через дослідження;
- метод навчальних дискусій та дебат;
- метод командної роботи, мозкового штурму
- метод гейміфікованого навчання.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Назва		
Лекція 1 (за наявності оцінювання)		-
Лабораторна/практична робота 1.		10
Самостійна робота (за наявності) 1.		5
Лекція 2 (за наявності оцінювання)		-
Лабораторна/практична робота 2.		15
Самостійна робота (за наявності) 2.		10
...		...
Модульна контрольна робота 1.		30
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Назва		
...		
Модульна контрольна робота 2.		
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота	$(M1 + M2)/2 * 0,7 \leq 70$	
Екзамен/залік	30	
Всього за курс	(Навчальна робота + екзамен) ≤ 100	
Курсовий проєкт/робота (за наявності)		100

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування	відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення:

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - *посилання*) **ОБОВ'ЯЗКОВО**;
- посилання на цифрові освітні ресурси;
- підручники, навчальні посібники, практикуми;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти;
- програма навчальної (виробничої) практики навчальної дисципліни (якщо вона передбачена навчальним планом).

10. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Котловий С. А. Медіація в соціальній сфері // IV Міжнародна науково-практична інтернет-конференція «Особистісне зростання: теорія і практика». 2020. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://eprints.zu.edu.ua/31061/Eprints>
2. Ліпшульц Дж. Г. Social Media Communication: Concepts, Practices, Data, Law and Ethics. 2nd ed. New York: Routledge, 2020. 368 p. [Taylor & Francis+1books.google.com+1](https://www.taylorfrancis.com/books/google/collected-volumes/li/shultz)
3. Медіація у професійній діяльності юриста / за ред. Т. М. Забанової. Київ: Видавництво «Екологія», 2020. 450 с.
4. Медіація як спосіб вирішення соціальних конфліктів / [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.academia.edu/92050433/>
5. Медіація в умовах сучасної соціальної взаємодії // Stud.com.ua. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://stud.com.ua/112559/pedagogika/>
6. Особливості використання медіації у соціальній роботі // DSpace БДПУ. 2021. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://dspace.bdpu.org.ua/bitstreams/655ba1cb-918f-4003-b112-f1c2fe95167/download>
7. Петренко О. В., Бевз Г. М. Соціальна медіація: практичний посібник. Київ: Інститут соціальної та політичної психології НАПН України, 2020. 144 с. [Цифрова Бібліотека НАПН України](#)
8. Підручник з медіації у професійній діяльності юриста // Mediation.ua. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://mediation.ua/projekty/proekt-pidruchnyk>

Додаткові джерела

9. Reimagining Communication: Mediation / eds. M. Filimowicz, V. Tzankova. New York: Routledge, 2020. 362 p.
10. Social Mediation Manual on Culture. ICLAIM, 2022. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://social-mediation.org/wp-content/uploads/2022/08/FINAL_Manual-Divided-Societies.pdf